

מסורת הש"ס

(א) לַעֲלֹל כּוֹ: [סוטה כג.], (ב) לַעֲלֹל כּוֹ: [למקן סף: סוטה כג.], (ג) נִשְׁלַט בְּשֵׁשׁ, [ש"ש],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אֵלֶּה אֵלֶּה אֵלֶּה דבני הא דאמר אהא כ"ל והד"ה עם ד"ה אי אייתי ב' שערות מעיקרא וכו' כלומר וכו' מקמי דהדירו אבא דקאים בניירות וכו' לנכון דהדירו אביו קאי: (ב) ד"ה ואי אייתי בנאמנע דלא ידעינן: (ג) ד"ה הכי גרסוין וכו' דליה ודאנוה לישנא אחרינא אֵלֶּה לרבי וכו' ואהדירו דאבואה הוא ד"ה ואי וכו' מנא להדירי אהא מור בבזר אבא וכו' דאביו יכול להדירו חד וכו': (ד) ד"ה אי אייתי וכו' קודם שהדירו אביו וכו' דמנא אביו להדירו לא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הניחא וכו' דביידי תחלת י"ג י"ל דבדעור הקודם כתבו דמנה מתני' ליכא למיפך דליכא לאוקמי בעודו בשנת שמיס עשרה והיט' דיכלו ימי מירות קודם התחלת שנת י"ג דליכא תשס שניע בנאמנע למופלג סמוך ללשט וכו' דל"ת יס לאוקמי תחלת י"ג דהייט יוס א' קודם תחלת שנת י"ג דלמופלג סמוך ללשט כיון דלשט מתקין וז"ל השערות ה' יהיה שומא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

(א) תר"ה ה"ג וכו' וא"ת ואמאי לא פריך הכי למתני' דהדין. נמחק מיתב דהדין וז"ל דהש"י [ב] בא"ד אי אייתי סומנין במיעי לא נדקיין. מיתב נדקיין נמחק. וז"ב נקריבס. אבל הנהג' לא נדקיין לימא דהלא איט רשאי להקריב קרבנות'. כי"כ בנא"מ [ג] ד"ה הניחא וכו' לשערות במיעי. י"ג כ"ב הנהי' כ"ל א"מ: [ד] ד"ה לרבי וכו' ר' מנא' לא נמחק. וז"ב נקריבס. כ"ל כ"ל א"מ: [ה] בא"ד ועלמא לו מירותו או מירות אביו כ"ל: [ו] ד"ה הש"י וכו' ואם אינו בחיי אביו כ"ל א"מ:

פ' הרא"ש

הא ברשותיה דאבוא [קאי] דסי' דל' נמי קטן וגדול לענין נדרים קאמר ולהכי פריך אפי' הגיע לעונת נדרים ברשות אבוא קאי. ומשני דאליבא דר' לאו קטן וגדול לענין נדרים קאמר אלא קטן וגדול ממש בהבאת שערות. והיינו אם בשביל אבא כגון שלא בהבאתי ב'. שערות אהיה בשביל אבא. ואם לאו שהבאתי ב' שערות אהא בשביל עצמי. ומילתא דפשיטא הוה דל' הוי פ' הכי אלא דתלמודא שקלו וטרי לפי דברי רבי

אלה. אֵלֶּיֶכָ דרבי (א) כגון דאמר אהא בשביל אבא אהא בשביל עזמי: **אי אייתי ב' שערות מעיקרא**. כלומר הניחא דמתנא' מתני' כוותיה דרבי דלא מייחייב אלא בחדא ניירות אילו אייתי ב' שערות מקמי אִוְהִירו אבוא: **קאים בניירות ידידי**. כדקאמר איהו אם אני גדול בשל אהא אהא בשביל אבא אהא בשביל עזמי ואי אייתי ב' שערות מעיקרא קאים בניירות דיליה ולבסוף קאים בניירות דאבוא ואי אייתי במצע' מאי הניחא לר' יוסי בר' יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים אלא לרבי דאמר עד שיביא שתי שערות מאי איכא למימר אמרי לרבי ליכא תקנתא עד דיתבי דיליה ויתבי דאבואי: **מתני'** ^(א)האיש מגלח על ניירות אביו ואין האשה מגלחת על ניירות אביה כיצד מי שהיה אביו נזיר והפריש מעות סתומים על ניירותיו ומת ואמר הריני נזיר על מנת שאגלח על מעות אבא אמר ר' יוסי הרי אלו יפלו לנדרבה אין זה מגלח על ניירות אביו אוהו שמגלח על ניירות אביו מי שהיה הוא ואביו נזירים והפריש אביו מעות סתומים לניירותיו ומת זה הוא שמגלח על ניירות אביו: **גב' מ"ט** ^(א)אמר ר' יוחנן יהלכה היא בנוזר פשיטא מאי למימרא רבן יורש את אביו בת לא לא צריכא דלית ליה אלא בת מהו דתימא יורשין גמירין לה קא

דאין האב מדירו אלא עד שמגיע לעונת נדרים ניחא דלא חייל אהיה אלא מירות אחת אלא לרבי דאמר עד שיביא ב' שערות כיון דאמר אהא בשביל אבא אהא בשביל עזמי וסניהם יכולין להזיר אמאי לא מייחייב בשתי ניירות אמרי לרבי לית ליה תקנתא עד דעביד דליה ודאבוא: ^(א)לישנא אחרינא] **אלא לרבי דאמר כו' הא ברשותיה דאבוא קאים**. כל זמן שלא הביא שתי שערות וכו' מירות קביל עילייה דאפילו רבי מודה דלכשהגיע לעונת נדרים מזי מזיר עזמו ואפי' לא הביא שתי שערות (א) ^(א)ואהדירו אבוא הוא דפלגי: ומשני **אלא דאמר**. בלשון זה אהא בשביל אבא כו' כלומר אי אבא מני ^(א) להדינני אהא מזר בנדר אבא ואם לאו אהא מזר בשביל עזמי וכיון דאביו יכול להדירו חד מירות קביל ^(א) לחודי: **אי אייתי ב' שערות מעיקרא**. קודם (א) שהדירו אביו קאים בניירות דליה ולא בניירות דאביו דינא פירוש רשות זו וכיון דמנא אביו להדירו לא קביל עליה מירות דליה: **ואי דאייתי במיעי**. ^(א)ואחר שהדירו אביו קודם שגב' לז"ד ולא ידעינן אי הני ב' שערות הוו ביה כשהדירו אביו אי לא הוו ביה עד השתא ^(א)הא השתא על כרחיך ימנה ב' מירות מספיקא דלילמא לא הוו ביה שתי שערות מעיקרא עד השתא וגמלא נדור בשביל אביו וכשבא לפני ב"ד ואמר אהא בשביל עזמי לויהא מזר נמי במגלח עזמו דהא הביא ב' שערות במיעי ^(א)ואי מיייתי במיעי מאי דודאי השתא אייתי ב' שערות וגמלא נדנר אביו נדר ^(א) וכשבא לז"ד ואמר נמי אהא בשביל עזמי הוי מזר בנדר ידידי וימנה ב' מירות: **מתני'** ^(א)**ה"ג במסניתין האיש מגלח על מירות אביו כו' כיצד מי שהיה אביו מזיר והפריש מעות ב' על ניירותיו ומת ואמר הריני מזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא אמר רבי יוסי הרי אלו יפלו לנדרבה** ^(א)ואינו מגלח על מירות אביו מי שהיה הוא ואביו מזירים והפריש מעות סתומין לניירותיו ומת זהו שמגלח כו': **גב' מ"ט**. אין האשה מגלחת על ניירות אציה: **הלכה היא בניזיר**. שהבן מגלח ואין לנו ללמוד הימנו אלא מה שמסורת הוא בידינו בן ולא בת: **פשיטא**. שהבן מגלח ולא הבת דאין לבת במקום הבן כלום והלכה למה לי: **מהו דסימא יורשין גמירי לה**. שמגלחין על מירות האב ולא שגא בן לא שגא בת במקום שאין בן: קמ"ל

ע"מ שאגלח על מעות אבא זהו שמגלח על מירות אביו ^(א)ה"ג בפירוש ר' יוחנן דבחי' אביו אינו מגלח: **מאי שעמא**. אין אשה מגלחת על מעות אציה: **פשיטא**. בלא הלכה ידעינן דאין בת מגלחת ולמאי הולך מילתא דר' יוחנן וא"כ"י הא דקאמר הש"ס מ"ט מאי קושיא דהכא פשוט לן דבן ולא בת וז"ל דר' יוחנן גופיה אמרה כי הך דבפ' אלו מציאות (ב"מ דף כה). וכמה אמר ר' יצחק קב בצרעא אמות: (וע"ע מוספות פסחים לג. ד"ה תמן וכו') ומה שגרסא שם):

מי שאמר פרק רביעי נזיר

ל.

ואמאי הא ברשותיה דאב קאים. [ואפי'] הוי גדול דקס"ד גדולא אני היינו גדול לענין נדרו נדר דהיינו (לענין) משהגיע לעונת נדרים עדי' שיביא ב' שערות מזי מדיר ליה ותנא קמא אמר לידע אם הביא ב' שערות²: אלא דאמר אהא בשביל אבא אהא בשביל עזמי. כלומר לא קאמר דאם קטן שאין נדרו נדר ואם גדול שנדרו נדר אלא אם קטן אני שרשות אביו עלי דהיינו עד הבאת שתי שערות והאי דקאמר אם גדול י"א דלא גרסוין ליה או שגא ר"ל ואם גדול שהביא שתי שערות וכרבי דאמר דמדיר בנו עד הבאת שתי שערות: **ה"ג אי אייתי ב' שערות מעיקרא קאי** (ברשותיה) בניירות ידידי ואי בסוף קאי בניירות דאבוא כי אייתי במצע' מאי הניחא לרבי יוסי בר' יהודה דאמר לעונת נדרים אלא לרבי ויתבי דאבוא. וכן הגיהו בפי קדמונים וה"פ רבינו חננאל אי אייתי מעיקרא כלומר אם בדקוהו בזהא שעה שגא לפני רבן גמליאל ביום שהדירו אביו ומלאו לו ב' שערות קאי בנדרים³ ידידי וגדרו בשביל עזמו ואי לנכון כלומר עכשיו שלי נצדק בזהא היום אם לא יביא שתי שערות עד לנסוף ל' יוס דלישתכח⁴ דודאי אלו ל' יוס היו בשביל נדר אביו אלא אייתי במיעי כלומר נראו זו סימנים תוך ל' היאך ילא ידי מירות

באזות שלשים יוס שהרי מירות אביו מתבטל (עד) אחר הבאת סימנים ואין יביא קרבנותיו לסוף שלשים יוס שהדירו אביו וליכא למימר דדעתו היה שאפי' יביא סימנים שלא יפסיק מירות אביו מכל מקום אינו ראווי להביא קרבן בשביל מירות אביו לזד וגם בשביל עזמו כיון שלא פירש וא"ת ואמאי לא פריך הכי [למתניתין] א דהיאך מדיר בנו בניזיר כי מיייתי במיעי מאי וי"ל דמתני' איכא לאוקמי בעודו בשנת י"ג דאף אם מביא הם שומא אבל אהא קא קשיא ליה דקאי ליה אחר שנת י"ג שנה מדקמיייתי לת"ק למידיקיה אם הביא אם לאו דקודם לכן שומא אינון אי נמי יס לפרש דאמתני' ליכא למיפך דודאי דזקין במלאת ימי ניירותו ואי מספקין אי אייתי סימנים במיעי לא ב (בדיקיה) אלא אהא קשיא דא דקאמר דלא מתעביד לבדקי דבלא בדיקה חיקון הכל בנמאוו ליה קטן אי כאילו [לא] היה שם בדיקה זוכך ולכך פריך דהא ודאי אי אייתי במיעי אינו מתקון כלל: **הניחא לר' יוסי בר' יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים**. והוא עומד בשנת י"ג ליכא למיחש דהוי שומא וא"ת ניוחש שגא בא לעונת נדרים במיעי וא"כ אין ילא בניירות אביו לזד ל' יוס ופר"ת דעונת נדרים אינה סותרת דנהי דהאב אינו יכול להדירו מכאן ואילך מכל מקום היכא דהדירו קודם לכן משום עונת נדרים לא פקע כיון דלא הוי כ"א דרבנן אבל שערות דלש דאורייתא פקע דאביו וא"כ ניוחש לשערות במיעי בן י"ל * דמייירי תחילת י"ג דלכתי אי הוה ליה במיעי ה"ל שומא בעלמא ואף אם בא לכלל עונת נדרים בנאמע מירות אין להקפיד לפירוש רבינו תס דעונת נדרים אינה סותרת דנהי נמי דאין מדירו (אלא) כשהגיע לעונת נדרים אכתי קאי בקטנותו וכל כמה דלא הדר ביה הוה בנדר אביו וגם שגא לא יוכל לתמות בנאמנע: אלא לרבי דאמר עד שיביא שתי שערות. והביאו לבדקו בשנת י"ד לידע אם הביא במיעי מאי: **לרבי ליכא תקנתא עד דיתבי ידידיה**. פירוש שזריך שימתין ר' חנינא ד (ל') יוס אחר שהדירו אביו דלז ממה נפשך איכא [שלשים] או לפני הבאת סימנים או אחר הבאת סימנים ועלמא לו הניירות אביו: **האיש מגלח על ניירות אביו ואין אשה מגלחת** כיצד מי שהיה הוא ואביו מזירים והפריש אביו מעות לניירותיו ומת ר' יוסי אומר הרי אלו יפלו לנדרבה ואיזוהו שמגלח על מירות אביו הרי שהיה אביו מזיר והיו לו מעות סתומין ומת ואמר הריני מזיר הרי אביו נזיר וכו' וז"ל דה"ה תמן וכו' ומה שגרסא שם):

אם

נזיר אביו דבחי' אביו נדר והיו שניהם חייבי' קרבן דכה"ג לא לית מידי הלכה: מי שהיה אביו נזיר והיו לו מעות סתומים ומת ואמר הבן הריני נזיר ע"מ שאגלח על מעות אבא זהו שמגלח על מעות אביו: מאי טעמא מגלח על נזיר אביו מאי שגא משאר קרבנות דאמר לעיל דקרבנו הוא יוצא ואינו יוצא בקרבן אביו: פשיטא אמר למימרא וכו' וכיון

עין משפט ונר מצוה

ספ א ב מיי פ"ח מהל' מירות הל' ט"ו:

נוסחת הריב"ן

[א] להדירו אביו: [ב] קאים: [ג] במיעי דלא ידעינן כו': [ד] איני: [ה] אבא: [ו] בביי כעוב כאלן גליון: [ז] ב' שערות ומהדרת אבוא הוא דפלגי: [ח] קביל עליה לחודי: [ט] לאמר: [י] (הא השתא) לימא בביי: [כ] כמחו: [ל] יהא: [מ] במיעי. מפי המורה ומתאמי ואי מיימי כו': [נ] נדר הוא: [ס] מעות סתומים: [ע] ואין וז:

הגהות התוספות

- ז"ל ומ"ק ס"ל עד.
- מיתב ותנא קמא אמר לידע אם הביא ב' שערות, נמחק.
- ז"ל בנדר. 4. ז"ל אישתכח.
- ז"ל י"ג.
- ז"ל ה"א איפכא.
- ז"ל יוס ואם לא מר בחיי.
9. ז"ל וא"ת.

מוסף רש"י

האיש מגלח על ניירות אביו. אם נדר אביו בניירות והפריש קרבנותיו ומת והיה בנו מזיר, הבן מגלח ביום מלאת ומביא קרבנות שהפריש אביו (סוטה כג.). הלכה היא בניזיר. הלכה למשה מסיני היא בהלכות מזיר (שם כג.).

הדרן עלך מי שאמר

פ' הרא"ש (המשך)

שערות אליבא דר' היאך יביא קרבנות נזיר דבהבאת שערות פסק נזיר אביו כדקתני בתוס' (ובמתני') פריך לעיל ובשביל עצמו לא הוי נזיר וא"כ הביא סימנים בשעת התנאי. ואפי' אי"ת שהיתה כוונתו שאם יביא סימנים קודם שישלים נזיר אביו שיהא נזיר בשביל עצמו. מ"מ לא משכחת לה שיהא ראווי להביא קרבנו' בהשלמת ניירות אביו מיד. ובריתא משתנה (הרי טע' נמאוו יוכל להביא) [ומביאן קרבנותיו בהשלמת ניירות אביו בלא שום ספק: הניחא לר"י בר יהודה דאמר עד שיגיע לעונת נדרים נוחא. דאפי' אם הגיע לעונת נדרים במצע' לא בטלה נזיר אביו. ולהביא ב' שערות לא חיישי' דבשנת י"ג הוי קאי [עדיין] ואפי' אם הביא ב' שערות הוי (גדול) [קטן] דשומא ניבה. וקשה לי לאמר פרק יוצא דופן דמשתת ב' ואילך אם הביא ב' שערות הוי גדול. ואיכא למימר כיון דמילתא דלא שכוחא היא שביאי סימנים קודם שיהא בן י"ג לא חיישין שמא הביא. ה"ג האיש מגלח על נזיר אביו ואין האשה מגלחת על נזיר אביו. כיצד מי שהיה הוא ואביו נזיר והפריש אביו מעות סתומים לניירותו א"ר יוסי הרי אלו יפלו לנדרבה שאין זה מגלח על